

Ernest Hemingway

PARÍS
era
UNA FESTA

*Traducció de
Ferran Ràfols Gesa*

El cercle *de VIENA*

GENT DEL SENA

Hi havia molts camins per baixar al riu des del capdamunt de la rue Cardinal Lemoine. El més curt era anar tot recte pel mateix carrer, però la baixada era molt forta i, un cop arribaves a la part plana i travessaves el trànsit dens del boulevard Saint-Germain, anaves a parar a una zona ensopida, un tros de riu llòbrec i esventat amb el *Halle aux Vins* a la dreta. Aquell mercat no era com els altres que hi havia a París, sinó més aviat una mena de dipòsit duaner on el vi es guardava a canvi d'uns impostos, i per fora era tan alegre com un quarter militar o un camp de presoners.

A l'altra banda del Sena hi havia l'Île Saint-Louis, amb els carrers estrets i les cases altes, velles i boniques, i podies tirar cap allà o bé girar a l'esquerra i passejar pels molls tenint l'Île Saint-Louis a l'altra banda, i després Notre-Dame a l'Île de la Cité.

A vegades, a les parades de llibres del moll hi podies trobar llibres americans recents a preu de saldo. En aquella època, el restaurant La Tour d'Argent tenia al pis de dalt unes quantes habitacions per llogar, i els que les llo-

gaven tenien descompte al restaurant; si algun dels hostes s'hi deixava un llibre el *valet de chambre* el venia a una parada que hi havia una mica més enllà del moll, on posteriorment la mestressa de la parada el posava a la venda per molt pocs francs. La dona no confiava en els llibres escrits en anglès, així que els comprava per quatre rals i els revenia amb un benefici ràpid i modest.

—Que valen res, aquests llibres? —em va preguntar un cop ens vam fer amics.

—N'hi ha algun que sí, de vegades.

—I com es pot saber?

—Jo ho sé quan els llegeixo.

—Però no deixa de ser un joc d'atzar. I quanta gent hi ha, que sàpiga anglès?

—Vostè guardi-me'ls i deixi'm que hi doni un cop d'ull.

—No. No els hi puc guardar. Vostè no ve gaire sovint. Pot passar molt de temps sense venir. I jo els he de vendre com més aviat millor. Fa de mal dir si valen res. I si no valen res no els vendré mai de la vida.

—I com ho sap, si un llibre en francès val alguna cosa?

—Per començar, hi ha les il·lustracions. Si n'hi ha, es tracta de valorar la qualitat de les il·lustracions. Després hi ha l'enquadernació. Si el llibre és bo, segur que el propietari el deu haver fet enquadrar com cal. Tots els llibres en anglès ho estan, d'enquadernats, però de qualsevol manera. No hi ha manera de jutjar-los.

Un cop passada la parada de prop de La Tour d'Argent no hi havia ningú que vengués llibres en anglès fins al Quai des Grands Augustins. A partir d'allà, i fins més enllà del Quai Voltaire, hi havia un grapat de parades que venien els llibres que compraven als treballadors dels hotels de la Rive Gauche, sobretot als de l'Hotel Voltaire, que tenia una clientela més rica que la majoria. Un altre dia vaig demanar a una altra paradista amiga meva si passava mai que els propietaris venguessin ells mateixos els llibres.

—No —em va dir—. Tots aquests són llibres llençats. Per això sabem que no valen res.

—És que de vegades els dono a algun amic perquè els llegeixi al vaixell.

—No ho dubto —em va dir ella—. En deuen quedar molts d'oblidats, als vaixells.

—Sí —vaig respondre—. La companyia se'ls queda, els fa enquadrar i passen a formar part de la biblioteca del vaixell.

—Bona pensada —em va dir ella—. Almenys així estan ben enquadrats. Els llibres així sí que tenen valor.

Jo passejava pels molls després de treballar o quan volia rumiar alguna cosa. Pensar m'era més fàcil si passejava i feia alguna cosa o veia algú fent una cosa que sabia fer. A la punta de l'Île de la Cité, sota el Pont Neuf, on hi havia l'estàtua d'Enric IV, l'illa acabava en punxa, com si fos la proa afuada d'un vaixell, i a tocar del riu hi havia un petit

parc amb uns castanyers preciosos, immensos i frondosos, i en les corrents i als rabeigs que deixava el Sena en passar hi havia uns racons excel·lents per pescar. Baixaves una escala fins al parc i podies contemplar els pescadors, els d'allà i els de sota el gran pont. Els llocs bons per pescar canviaven segons el cabal del riu, i els pescadors feien servir unes canyes llargues i articulades, però pescaven amb fil molt fi, ham lleuger i flotador de ploma, i sabien col·locar l'esquer amb mà experta al tros d'aigua que els corresponia. Sempre en treien alguna cosa, sovint un bon grapat d'un peixet anomenat *goujon*, gobi. Fregit sencer era deliciós, me'n podia cruspir una plata sencera. Eren flonjos, tenien la carn dolça i un gust més delicat que el de les sardines, i alhora no eren gens oliosos i ens els menjàvem amb espina i tot.